

AFRİKA GÜNDEMİ (Ocak 2009)

Siyaset

- Etiyopya Somali'den Çekiliyor
- Gine'de Askerî Darbe Yapıldı
- Gana'da Seçimler Barış İçinde Yapıldı: Afrika'nın Yıldızı Parlıyor
- Zimbabve'de Ulusal Birlik Görüşmeleri Başarısızlıkla Sonuçlandı
- Obama Yönetiminin Darfur'a Yönelik Yeni Tutumu Beklenirken Sudan Darfur'u Bombalıyor
- BM Kararı Sonrasında Eritre ve Cibuti Arasında Sınır Gerginliği
- BM Batı Sahra'ya Yeni Özel Temsilci Atadı
- Orta Afrika Cumhuriyeti ve Uganda Tanrı'nın Direniş Ordusu'na Karşı Ortak Operasyonu Sürdürüyor
- Obama'nın ABD Başkanı Seçilmesi Afrika'da Sevinçle Karşılandı
- Afrika Ülkeleri İsrail'in Gazze Saldırılarına Tepki Gösteriyor

Ekonomi

- Kenya'da Gıda Krizi
- "Herkes İçin Gıda Güvenliği Toplantısı" İspanya'da Düzenlendi

İnsan Hakları

- Lubanga Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde Yargılanıyor
- Güney Afrika'da Irkçılık (Apertheid) İle Mücadelenin Önde Gelen İsimlerinden Helen Suzman Hayatını Kaybetti

Türkiye-Afrika İlişkileri

- Cibuti Devlet Başkanı İsmail Ömer Guelleh Ankara'yı Ziyaret Etti
- TBMM Başkanı Köksal Toptan Cezayir'i Ziyaret Etti
- TBMM Dostluk Grubu Tunus'u Ziyaret Etti
- Somali'de Kaçırılan Türk Gemisi Kurtarıldı
- THY, Bingazi Seferlerine Başlamaya Hazırlanıyor

Sağlık

- Kolera Zimbabve'nin Kırsal Bölgelerine Doğru İlerliyor
- Mozambik: Albinolar Derneklerini Kuruyorlar

Spor

- İlk Afrika Rallisi Düzenlendi
- Barcelona Ve Real Madrid Takımları Fas'ta Futbol Okulları Açtı

Yorum

- Gazze Mısır Kuşatması Altında!

SİYASET

ETİYOPYA SOMALİ'DEN ÇEKİLİYOR

Etiyopya askerî birlikleri 25 Ocak'ta Somali'den çekildi. Etiyopya, çekilmeye rağmen Somali sınırında askerî birlik bulunduracak. Etiyopya askerî birliklerinin Somali'den çekilmesi Somali Geçici Federal Hükümeti ve muhalif Somali'nin Yeniden Kuruluşu İçin İttifak arasında geçen sene imzalanan Cibuti Anlaşması gereğince gerçekleşti. 3000 kişiden oluşan Etiyopya birlikleri, Somali Hükümeti'nin isteği üzerine ve Birleşik İslam Mahkemeleri'ne (BİM) karşı mücadeleye yardım etmek için 2006'da konuşlanmıştı. Otorite boşluğu ve kanunsuzluk nedeniyle Mogadişu'daki iş adamlarının düzeni sağlamak için kurdukları "İslami mahkemeler" daha sonra BİM adı altında birleşmişti. Son dönemde BİM'in askerî kanadı olarak bilinen El-Shabaab'ın, Etiyopya birlikleri ve hükümet güçlerine karşı giriştiği silahlı mücadelesi yoğunlaşmıştı. 2006'dan bu yana süren çatışmalarda 16.000 sivil ölmüştü. ABD'nin terör örgütleri listesinde bulunan El-Shabaab'ın El-Kaide ile bağlantısı olduğuna inanılıyor.

Etiyopya askerî birliklerinin güvenliği sağlamak amacıyla 200 kadar Somalili polisi eğittiği öğrenilmiş olmakla birlikte, Etiyopya'nın çekilmesinin ülkede güvenlik boşluğu yaratacağı ve istikrarsızlığı arttırabileceği yorumları yapılıyor. Nitekim, Somali'den çekilmeye devam eden Etiyopya birliklerine El-Shabaab örgütünün saldırıları başladı.

İstikrarsızlığa yönelik tehdidin farkında olan Afrika Birliği Örgütü (ABÖ), 5 Ocak'ta, Somali'de yaşanabilecek boşluğu dolduracağını açıkladı. ABÖ birliklerinin normalde 8.000 kişiden oluşması gerekirken, ancak 3.400 askerin konuşlanabileceği tahmin edilmektedir. Şu anda Somali'de yalnızca Uganda ve Burundi askerleri bulunmaktadır. Gana, Güney Afrika ve Nijerya söz verdikleri halde hâlâ kuvvetlerini göndermediler. Üç aylık barış operasyonunun maliyetinin 68 milyon dolara yaklaşırken mali sıkıntıları bilinen örgütün bu yükü nasıl taşıyabileceği merak ediliyor.

Etiyopya'nın çekilmesi El-Shabaab'ın saldırılarını ve aşiretler arası çatışmaları arttıracağı nedeniyle de endişe ile karşılanıyor. 11 Ocak'ta El-Shabaab ve rakip silahlı örgüt Ahlu SunnaWal-jama'ah üyeleri arasında çıkan çatışmada en az 25 kişi öldü ve 50 kişi yaralandı. 26 Ocak'ta ise istikrarsızlığın giderek arttığını gösteren gelişmeler yaşandı. El-Shabaab, hükümetin önemli kalelerinden olan ve parlamentonun bulunduğu Baidoa'yı ele geçirdi. Baidoa'nın ve buradaki hükümet binalarının ele geçirilmesi nedeniyle meclis toplantısı komşu ülke Cibuti'de yapıldı.

İstikrarsızlık geçtiğimiz Aralık ayında Devlet Başkanı Abdullah Yusufi'nin hükümetle anlaşmazlık nedeniyle istifa etmesi üzerine daha da yoğunlaştı. 18 Ocak'ta Somali Geçici Federal Hükümeti'nin ilk başbakanı olan ve Yusufi ile anlaşmazlığı yüzünden görevinden istifa etmiş bulunan Ali Muhammed Gedi, devlet başkanlığına aday olduğunu açıkladı. Ayrıca Somali'nin Yeniden Kurtuluşu İçin İttifak lideri Şeyh Şerif Ahmed de devlet başkanlığına aday olduğunu bildirdi. 28 Ocak'ta devlet başkanlığı seçiminin yapılması gerekirken Somali Meclisi, süreyi 2 Şubat'a kadar uzattı. Somali'de tartışma

konusu olan ve ulusal uzlaşmada önemli bir adım olarak görülen parlamentonun genişlemesi konusu da karara bağlanarak 275 yeni koltuk eklendi. Böylelikle Meclis'teki sandalye sayısı 550'ye yükseldi.

200 koltuk barış yanlısı Somali'nin Yeniden Kurtuluşu İçin İttifak'a giderken geri kalan koltuklar sivil toplum kuruluşlarına verildi.

23 Ocak'ta iki çalışanın öldürülmesi nedeniyle Dünya Gıda Programı Somali'ye yardım programını durdurduğunu açıkladı. Yeni yardımın yapılmayacağı belirtilirken mevcut gıdanın ancak iki ay yeteceği ifade edildi.

[Başa Dön](#)

GİNE'DE ASKERİ DARBE YAPILDI

Batı Afrika ülkesi Gine'de Devlet Başkanı Lansana Conte'nin 22 Aralık 2008 tarihinde hayatını kaybetmesinden 6 saat sonra ordu anayasayı askıya aldığını ve hükümeti feshettiğini açıklayarak yönetime el koydu. Darbe lideri Yüzbaşı Musa Dadis Camara devlet radyosu Radyo Conakry'den yaptığı açıklamasında, feshedilen hükümetin görevini üstlenecek, asker ve sivil liderlerden oluşacak "Danışma Konseyi" adlı bir grubun ülkeyi yöneteceğini bildirmesinin ardından, kendisini "Gine'nin yeni devlet başkanı" ve cuntanın kurduğu Ulusal Demokrasi ve Kalkınma Konseyi'nin başkanı ilan etti. Kendisi de bir darbeyle göreve gelmiş olan Conte'nin ölümünün ardından yönetimi ele alan Camara tüm siyasi ve sendikal faaliyetlerin yasaklandığını belirttiği açıklamasında, mevcut devlet kurumlarının ülkenin karşı karşıya olduğu krize çözüm üretecek durumda olmadığını savundu. Camara, dünyanın en yoksul ülkelerinden biri olan Gine'nin çaresizlik içinde olduğunu belirterek ekonominin düzeltilmesi ve yolsuzlukla mücadele edilmesi gerektiğini ifade ederek, ordunun giderek yaygınlaşan yolsuzlukları durdurmak için yönetime el koyduğunu söyledi. Yüzbaşı Camara, hükümetin yerini alan 32 üyeli konseyin 2010 Aralık'ında özgür, güvenilir ve şeffaf seçimler yapacağını açıkladı. İktidar hırsı olmadığını belirten ve iki yıl sonra yapmayı vaat ettikleri başkanlık seçimine katılmayacağını söyleyen Camara, "Cömertlik, vatanseverlik, paraya karşı ilgisizlik gibi niteliklerim var" diyerek tesadüfen iktidara gelmediğini savundu.

Dünyanın en yoksul ülkeleri arasında yer alan Gine'de darbe olması uzmanları şaşırtmadı. Gine halkının da değişim umutlarını orduya bağladığı gözlemleniyor. Yeni yönetim uluslararası toplumdan destek beklerken, Afrika Birliği Örgütü darbe girişimini kınayan bir açıklama yaptı. Ülkenin, bölgesel örgütlere üyeliği askıya alınırken Gine'de bir iktidar mücadelesi yaşanmasının çok tehlikeli sonuçları olabileceği, zira ülkede etnik bölünmelerin olduğuna dikkat çekiliyor.

Yüzbaşı Camara, Batı Afrika Bölgesel Örgütü- ECOWAS (Economic Community Of West African States) yöneticileriyle de biraraya geldi. Örgütün Genel Sekreteri Muhammed ibn Çambas, darbe liderlerinin siyasi geçişin barışçı olması için ECOWAS'la işbirliği yapma sözü verdiklerini söyledi. Kansız bir darbe sonunda yönetime el koyan Camara, yolsuzlukla mücadele ve 2010 yılında seçimlere gitme konusunda uluslararası topluma güvence vermek istediğini açıkladı.

Senegal Devlet Başkanı Abdulaye Wade de, dünyanın yeni darbe yönetimini tanınması çağrısında bulundu. İnsan hakları örgütü Human Rights Watch ise gecikmeden yerine getirilmesini talep ettikleri serbest seçimlerle birlikte ülkenin huzur ve güven ortamına kavuşacağına olan inancını dile getirdi. Örgütün Afrika bölgesinden sorumlu direktörü Corinne Dufka, geçmişteki insan hakları ihlallerine yönelik gerekenlerin yapılması gerektiğine işaret etti.

[Başa Dön](#)

GANNA'DA SEÇİMLER BARIŞ İÇİNDE YAPILDI: AFRİKA'NIN YILDIZI PARLIYOR

Gana' da 28 Aralık'ta yapılan demokratik seçimlerin sonucunda Devlet Başkanı olan John Evans Atta Mills, 7 Ocak'ta başkent Accra' daki Bağımsızlık Meydanı'nda yapılan törenle görevine başladı. Halkın büyük bir coşkuyla izlediği, farklı politik görüşlerden pek çok kişinin katıldığı ve seçimi kaybeden Nana Akufo-Addo'nun da bulunduğu tören Gana'da demokrasinin olgunlaştığı yönünde bir değişimin kanıtı olarak gösteriliyor.

7 Aralıkta yapılan seçimlerde hiçbir adayın mutlak çoğunluğu sağlayamaması üzerine, Gana halkı anayasada öngörüldüğü gibi 28 Aralık'ta ikinci kez sandık başına gitmişti. İlk turda 8 adayın içinden muhalefetin lideri John Atta Mills oyların %47.92'sini, devlet başkanı John Kufuor'un desteklediği ve iktidardaki Yeni Yurtsever Parti'nin adayı Nana Akufo-Addo ise oyların %49.13'ünü alarak, ikinci ve durumu belirleyecek son turda yarışma hakkı kazandılar.

Hukuk Profesörü olan 64 yaşındaki Mills, 1997-2000 yılları arasında, 1981' de darbe ile iktidara gelmiş olan Jerry Rawling' in başkan yardımcılığı görevinde bulunmuştu.

Kendi tanımıyla "Afrika'nın siyah yıldızı" Gana'yı bağımsızlığına kavuşturan efsanevi lider Nkrumah CIA tarafından organize edilen bir darbe ile devrilmişti. Bundan sonra pek çok darbeye sahne olan Gana, 1992 Rawling' in gerçekleştirdiği darbe ile yeni bir döneme başladı. Çok partili siyasal yaşama öncülük eden Rawling 1992 ve 1996' da devlet başkanı olarak seçilmişti.

22 milyon nüfusa sahip olan Gana'da seçimlere katılım oranının %65'i buldu. Son seçimlerin baskıdan uzak, şeffaf ve adil olma başarısı Gana'daki değişimi ve ülkenin ekonomi, eğitim ve sağlık alanındaki gelişmelere odaklandığını gösteriyor.

[Başa Dön](#)

ZİMBABVE'DE ULUSAL BİRLİK GÖRÜŞMELERİ BAŞARISIZLIKLA SONUÇLANDI

Zimbabve'de, 19 Ocak'ta Güney Afrika Kalkınma Komitesi arabuluculuğunda gerçekleşen Devlet Başkanı Robert Mugabe'nin lideri olduğu Zimbabve Afrika Ulusal Birliği-Vatansever Cephe (ZAUB-VC) ile muhalif Morgan Tsvangirai'nin lideri olduğu Demokratik Değişim Hareketi'nin (DDH) ulusal birlik hükümeti kurma görüşmeleri başarısızlıkla sonuçlandı.

Kriz Mart 2008 başkanlık seçimi sonuçlarının kabul edilmemesinden çıkmıştı. Eylül ayında ise ZAUB-VC ve DDH arasında yetki paylaşımı anlaşması imzalanmış; fakat kilit bakanlıkların dağılımı gibi konularda anlaşmazlık yüzünden hayata geçirilememişti. Tsvangirai, başbakanlık görevinin ve devlet başkanı ve başbakanının sorumluluklarının tanınması için yasal dayanağın oluşturulmasını istiyor. Mugabe ise Tsvangirai'yi farklı şartlarla masaya gelmekle suçluyor.

Kesilen görüşmeler 27 Ocak'ta Mugabe ve Tsvangirai'in Güney Afrika Kalkınma Komitesi liderleri arabuluculuğunda bir araya gelmesiyle yeniden başladı. Komite, ilerlemeler kaydedildiğini açıklarken DDH, görüşmelerin sonuçlarından memnun olmadığını belirtti. 11 Şubat itibariyle Tsvangirai'in başbakan olarak göreve başlaması ve ZAUB-VC ile DDH arasında gerginliğin başlıca sebeplerinden olan içişleri bakanlığının 6 aylığına ikiye bölünmesi de kararlaştırıldı. 11 Şubat'ta başbakan yardımcıları ve 13 Şubat'ta da bakanlar ve bakan yardımcılarının göreve başlayıp hükümetin kurulacağı tahmin ediliyor.

İçerde bu gelişmeler yaşanırken, uluslararası toplumun Zimbabwe'deki krize yönelik farklı açılımları devam ediyor. Mugabe rejimini baskı altında tutmaya çalışan Batı, Avrupa Birliği (AB) örneğinde görüldüğü gibi yönetime uygulanan yaptırımları arttırıyor. 26 Ocak'ta AB 60 kadar Mugabe yanlısı yetkililere AB ülkelerini ziyaret etme yasağı getirirken, iktidar yanlısı şirketlere de AB ile ticaret yapma izni vermiyor. AB yaptırımlara gerekçe olarak Mugabe rejiminin halkın temel ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarına cevap vermemesini ve insan hakları ihlallerinin devam etmesini gösteriyor. 21 Ocak'ta ise Güney Afrika'nın önemli siyasi isimlerinden Anglika Kilisesi'nin eski Başpiskoposu Desmond Tutu, Zimbabwe'deki krize tepkisini göstermek için açık grevine gireceğini açıkladı. Tutu, 1984 yılında Güney Afrika'daki ırk ayrımcılığına verdiği pasif direniş nedeniyle Nobel Barış Ödülü'nü kazanmıştı.

AFRİKA ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

[Başa Dön](#)

OBAMA YÖNETİMİNİN DARFUR'A YÖNELİK YENİ TUTUMU BEKLENİRKEN SUDAN DARFUR'U BOMBALİYOR

Obama Yönetiminin Darfur'a uygulanan politikalarda değişiklik getirip getirmeyeceği merakla beklenirken, ABD'nin yeni Dışişleri Bakanı Hillary Clinton 14 Ocak'ta Darfur sorununda yaşananların ciddi olduğunu ve acil adımların atılması gerektiğini, Darfur'un uçuşa yasak bölge ilan edilmesinin önceliklerden birisi olduğunu ifade etti. 8 Ocak'ta ise ABD Dışişleri Bakanı'nın Afrika İşlerinden Sorumlu Yardımcısı Jendayi Frazer, yeni Amerikan Hükümeti'nin güney Sudan halkının müttefiki olmaya devam edeceğini söyledi.

Darfurlu isyancı örgüt Adalet ve Eşitlik Hareketi (AEH) ABD yönetimi ile görüşmelere başladı. AEH; ABD'nin Sudan Özel Temsilcisi Richard Williamson, ABD Dışişleri Bakanı'nın Afrika İşlerinden Sorumlu yardımcısı Jendayi Frayzer ve ABD Dışişleri Bakanlığı Sudan Programı'nın başkanı Timothy Shortley ile görüştü. 8 Ocak'ta yapılan görüşmede Williamson, AEH'ye Katar'da gerçekleşmesi planlanan Sudan Hükümeti ve Darfurlu örgütler arasındaki barış görüşmeleri de dahil olmak üzere fırsatları değerlendirme çağrısında bulundu. İsyancı grubun endişeleri giderilmek istercesine ABD'li yetkililer söz konusu görüşmeler Katar'da gerçekleşse bile Afrika Birliği Örgütü ve Birleşmiş Milletler'in ortak

arabulucusu Dijibril Bassole'nin kontrole sahip olacağını belirtti. Darfurlu gruplar, Katar'ın teklifine pek sıcak bakmıyor. Sudan'ın Katar ile iyi ilişkileri olduğuna dikkat çeken gruplar, inisiyatifle Sudan lideri Ömer El-Beşir'in Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) tarafından yargılanmasının engellenmesinin amaçlandığını öne sürüyorlar. Sudan Hükümeti ise, 11 Ocak'ta ABD'nin AEH'le görüşmesinin isyancı örgütlerin barış sürecine katılmamalarını ve uluslararası girişimlere cevap vermemelerini teşvik edeceğini ve böylelikle Darfur sorununun çözülmesine yönelik girişimlerin engelleneceğini öne sürdü.

14 Ocak'ta Sudan'daki en önemli muhalif grup olarak kabul edilen Halk Kongresi Partisi lideri Hasan el-Turabi'nin tutuklanması ülkedeki istikrarsızlığı artıran bir gelişme oldu. El-Beşir'in eski müttefiki ve 1989 Darbesi'nin planlayıcılarından olan Turabi, 12 Ocak'ta El-Beşir'i UCM'ye teslim olmaya ve Sudan'ı yaptırımlardan kurtarmaya çağırmişti. El-Beşir ise, Darfurlu isyancı örgüt Adalet ve Eşitlik Hareketi'ni Halk Kongre Partisi'nin silahlı kanadı olmakla suçlamıştı.

Hem Darfurlu isyancı gruplar arasında hem de hükümet ile isyancılar arasında silahlı çatışmaların çıkması, ülkede istikrarsızlığın göstergeleri olarak algılandı. Sudan Ordusu, 24 Ocak'ta Darfur bölgesini bombaladı. AEH'ye göre 24 Ocak'taki saldırı sonucu 16 sivil öldü. Sudan ordusu ise yalnızca AEH'nin üslerinin bombalandığını açıkladı. 2006 tarihli Hükümet ve isyancı gruplar arasında yapılan barış anlaşmasına ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) kararlarına göre Darfur'da hava saldırılarında bulunmak yasak. 14 Ocak'ta ise Darfurlu iki isyancı grup AEH ile Sudan Kurtuluş Hareketi arasında Darfur'un güneyindeki Muhageria bölgesinde çatışma çıktı. AEH, bölgenin kontrolünü ele geçirdi. SKH, 2006 yılında Sudan Hükümeti ile barış anlaşması yapmıştı.

Bu arada, 19 Ocak'ta Çadlı sekiz isyancı örgütün Devlet Başkanı İdris Debi'yi devirmek amacıyla Direniş Kuvvetleri Birliği altında birleştiklerine dair belgenin Sudan'da imzalanması Debi'nin Sudan'ın Çadlı isyancıları desteklediği tezini yineleyeceği anlamına geliyor. Nitekim, 26 Ocak'ta Çad, Sudan'ı yeni kurulan ittifaka destek vermekle, böylelikle Dakar, Asmara, Tripoli ve N'Djamena'da yapılan ve isyancı grupların desteklenmemesini de içeren anlaşmalara karşı gelerek Çad'ın istikrarını bozmayı amaçlamakla suçladı.

Sudan Hükümeti ise, Çad'ı Darfurlu isyancıları desteklemekle suçluyor. Bunu destekleyecek gelişme 19 Ocak'ta Fransa'da bulunan Çad lideri Debi'nin Darfurlu isyancı örgüt Sudan Kurtuluş Hareketi lideri Abdel-Wahid Al-Nur ile görüşmesiyle yaşandı. Debi, Sudan Hükümeti ve Darfurlu isyancı gruplar arasında barış müzakerelerini başlatmayı amaçlayan Katar inisiyatifini destekleyerek Al-Nur'a da söz konusu inisiyatife katılma çağrısı yaptı.

[Başa Dön](#)

BM KARARI SONRASINDA ERİTRE VE CİBUTİ ARASINDA SINIR GERGİNLİĞİ

14 Ocak'ta BMGK, Eritre'ye Cibuti ile tartışmalı sınır bölgeleri Ras Doumeria ve Doumeria adasından askerî kuvvetlerini 5 hafta içinde çekmesi yönünde ultimatoma verdi. 15 Ocak'ta Cibuti Dışişleri Bakanı Mahmud Ali Yusuf, BMGK'nin 1862 sayılı kararının Cibuti'nin diplomatik faaliyetlerinin başarısı

olduğunu söyledi. Eritre'nin sınırdaki varlığını işgal olarak nitelendiren Cibuti, "işgalin" devam etmesi durumunda uluslararası kesimin sorumluluğu üstlenmesi gerektiğini görüşünde. Sınırdan askerini çeken Cibuti'ye göre Eritre'nin siyaseti bölgesel ve uluslararası istikrarı tehdit ediyor. Eritre ise 17 Ocak'ta yaptığı açıklamada BMGK'nın kararını kabul etmediğini söyledi. Kararın taraflı ve gereksiz olduğunu savunan Eritre, Etiyopya ile olan sınır sorununa vurguda bulunarak uluslararası hukukun asıl Eritre-Etiyopya ilişkilerinde ihlal edildiğini öne sürdü. Eritre, Etiyopya ile olan anlaşmazlığında BM'yi taraf tutmakla suçluyor. Bahse konu bölge hâlâ Etiyopya'nın "işgali" altında. Eritre, Cibuti'de hiçbir toprağı işgal etmediğini bu yüzden de kendi toprağından kuvvetlerini çekme ifadesinin kabul edilemeyeceğini ifade etti. Cibuti-Eritre sınırının Kızıldeniz'de stratejik bir nokta olduğu bu yüzden de iki ülke arasındaki gerginliğin deniz ulaşımının güvenliğinin sağlanmasını sorunlu hale getirdiği belirtiliyor.

[Başa Dön](#)

BM BATI SAHRA'YA YENİ ÖZEL TEMSİLCİ ATADI

7 Ocak'ta Christopher Ross, BM Genel Sekreteri'nin Batı Sahra Özel Temsilcisi olarak atandı. Ross'un atanması Polisario Cephesi (PC) tarafından memnuniyetle karşılandı. Eski temsilci Peter Van Welsum, Batı Sahra'nın bağımsızlığını "gerçek dışı" bir çözüm olarak nitelendirerek PC'nin tepkisini çekmiş, tarafsız olmadığı gerekçesiyle eleştirilmişti. 14 Ocak'ta Fas, Ross'un atanmasını memnuniyetle karşıladığını belirtirken temsilciden otonomi planını dikkate almasını istedi. Söz konusu plan, Fas egemenliği altında olmak koşuluyla Batı Sahra'ya otonomi veriyor. 15 Ocak'ta ise Fas, Venezuela'nın PC'ye verdiği destekten ötürü büyükelçiliğini kapatıp Dominik Cumhuriyeti'ne taşıyacağını açıkladı. Fas, Batı Sahra'yı kendi toprağı olarak sayarken, Cezayir'in desteklediği PC, Batı Sahra'da bağımsız devlet kurmak istiyor. 22 Ocak'ta ise sorunun ekonomik alanını ilgilendiren gelişme yaşandı. PC, Avrupa şirketlerine Batı Sahra açıklarında balık avlama yetkisi veren Fas ve Avrupa Birliği (AB) arasındaki anlaşmaya yasal zeminlerde karşı çıkacağını açıkladı.

[Başa Dön](#)

ORTA AFRİKA CUMHURİYETİ VE UGANDA TANRI'NIN DİRENİŞ ORDUSU'NA KARŞI ORTAK OPERASYONU SÜRDÜRÜYOR

Sudan, Uganda, Demokratik Kongo Cumhuriyeti (DKC) ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde güvenliği tehdit eden Tanrı'nın Direniş Ordusu'nun (Lord Resistance Army, LRA) saldırıları devam etti. 20 yıldır rejime karşı silahlı mücadelede bulunan örgütün lideri Joseph Kony, Uganda'yı İncil'in 10 emrine göre yönetmek istediğini söylüyor. Ayrıca devlet tarafından ayrımcılığa maruz kaldığını iddia ettiği Acholi halkı adına da savaştığını savunuyor. Kony ve yardımcıları savaş suçu ve insanlığa karşı suç işledikleri gerekçesiyle UCM tarafından Temmuz 2005'ten beri aranıyor. Örgütün 650 üyesi olduğu belirtilirken, saldırılar sonrasında dağılıp yeniden örgütlenebilmesinin örgütle mücadelede karşılaşılan en büyük zorluk olduğu ifade ediliyor. Aralık 2008 ortasında TDO lideri Kony barış anlaşmasını imzalamayı

UCM'nin hakkında çıkarttığı arama isteğinin geri alınmaması gerekçesiyle reddetmişti. Bunun üzerine de Uganda, Sudan ve DKC orduları örgütün DKC'deki üslerine operasyon düzenlemişti.

7 Ocak'ta Uganda TDO'ya yönelik bölgesel harekâtın Kony'nin barış anlaşmasını imzalamasına kadar devam edeceğini söyleyerek örgütün ateşkes çağrısını yeniden reddetmiş oldu. 14 Ocak'ta Orta Afrika Cumhuriyeti, DKC ile olan sınırına örgütün ülkeyi girmesini engellemek amacıyla asker gönderdi. 19 Ocak'ta ise Uganda Halk Savunma Kuvvetleri, DKC'nin kuzeydoğusunda TDO'na karşı düzenlediği operasyonda örgütün bir komutanının ve 9 üyesinin öldürüldüğünü açıkladı. Böylelikle operasyonun başladığı 14 Aralık'tan beri 10 üye yakalandı, 48'i öldürüldü, 21'den fazla isyancı teslim oldu ve 11 tutsak kurtarıldı. 22 Ocak'ta DKC, Uganda'ya isyancılara yönelik operasyonu devam ettirmesi için 21 gün daha süre verdi.

Uganda'nın kuzeyinde 2 milyon sivilin mülteci konumuna düşürüldüğü ve çatışmaların meydana geldiği DKC'nin kuzeydoğusu ile petrol üreticisi Sudan'ın güneyinde yer alan komşu bölgelerde hükümetlerin etkisiz kaldığı belirtiliyor.

[Başa Dön](#)

OBAMA'NIN ABD BAŞKANI SEÇİLMESİ AFRİKA'DA SEVİNÇLE KARŞILANDI

Dünya genelinde ve Afrika özelinde umut ve heyecan yaratan Barack Hüseyin Obama başkanlığındaki ABD yönetiminin Afrika'ya yönelik politikaları şekillenmeye başlıyor. 19 Ocak'ta açıklama yapan ABD'nin yeni Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, yeni yönetimin Afrika'ya yönelik dış politikasının kıtanın doğal kaynaklarını korumaya, insanî çıkarların ve güvenliğin sağlanmasına ve de ekonomiye odaklanacağını söyledi. Clinton; önceliğin Kongo'daki savaşın bitirilmesine, Zimbabve'de istikrarın ve Darfur'da barışın sağlanmasına verileceğini belirtti.

Obama'nın Afrikalı kimliğinin kıta-ABD ilişkilerini değiştirmesi konusunda ise farklı görüşler mevcut. Örneğin; 20 Ocak'ta Senegal Devlet Başkanı Abdoulaye Wade, Afrikalıların Obama'dan fazla bir şey beklememeleri gerektiğini söyledi. Obama'nın Amerikalılar tarafından seçildiğini hatırlatan Wade, yeni başkanın önceliğinin ülkesinin maruz kaldığı maddi krizin atlatılması olduğunu kaydetti.

Öte yandan başta babasının memleketi Kenya olmak üzere birçok Afrika ülkesinde halk Obama'nın başkan seçilmesini sevinçle karşıladı.

[Başa Dön](#)

AFRİKA ÜLKELERİ İSRAİL'İN GAZZE SALDIRILARINA TEPKİ GÖSTERİYOR

Afrika genelinde İsrail'in Gazze saldırısı kınandı ve Filistin sorununun, daha da önemlisi Filistinli gruplar HAMAS ve El-Fetih arasındaki anlaşmazlığın çözülmesi gerektiği ifade edildi. Kimi ülkeler İsrail ile olan diplomatik ilişkilerini dondururken, muhalif partiler ve örgütler toplum nezdinde destek kazanmak için rejim eleştirilerine Filistin sorununu da ekledi.

Moritanya, Gazze saldırılarında en sert tepki veren Kuzey Afrika ülkesi oldu. 16 Ocak'ta İsrail ile olan diplomatik, siyasi, askerî ve ekonomik ilişkilerini askıya alan Moritanya İsrail'i tanıyan üç Müslüman ülkeden biridir.

Maritus ise, İsrail ile olan ilişkilerini donduran bir başka ülke oldu. Cezayir asıllı Fransız şarkıcı Enrico Macias, 23 Ocak'ta Maritus'ta vereceği konseri İsrail ile olan ilişkilerini dondurması nedeniyle iptal etti. Konseri düzenleyen şirket, Macias'ın konseri vermesinin Maritus siyasetine karşı gelmek anlamına geleceğini söyledi. Ayrıca güvenliğin sağlanamaması endişesi de konserin ertelenmesine neden oldu. Çünkü Macias'ın Paris'te İsrail yanlısı gösterilere katılması Maritus'ta şiddetli tepkilerin çıkmasına neden olmuştu. Bazı siyasilere ve İslamcı örgütler Macias'ın konserine tepki göstermişlerdi.

17 Ocak'ta İslami Mağrip El-Kaide (İMEK) örgütü lideri Abdülmelik Droukdel, Gazze'de yaşananlar gerekçesiyle Moritanya'daki İsrail büyükelçiliğine, Mağrip ve Sahra'daki ABD ve Avrupa hedeflerine saldırı tehdidinde bulundu. Cezayirlilere de seslenen Droukdel, hükümetin gösteri ve eylem yasaklarını çiğneyerek halkı İsrail'in saldırılarını protesto etmeye çağırdı. İMEK, HAMAS'ı eleştiren açıklamaları nedeniyle Arap sinemasının önemli isimlerden Adil İmam'ı öldürme tehdidinde bulundu. Arap dünyasının en popüler Mısırlı komedyeni olan ve Mısır'da "Arap sinemasının kralı" olarak tanınan İmam, HAMAS'ı Filistinlileri bölmek ve İsrail'in Gazze'ye saldırılarından yarar sağlamakla suçlamıştı. Cezayir başta olmak üzere Mağrip'te faaliyetlerini arttıran İMEK, etkisini Afrika ve Orta Doğu'nun geri kalan kısmında da arttırmak istiyor. Filistin sorununun İslamcı hareketlere üye toplamadaki etkisinin farkında olan İMEK, saldırı tehdidiyle desteğini ve meşruluğunu arttırmayı hedefliyor.

Kuzey Afrika ülkeleri bir yandan İsrail saldırısını kınayarak Filistin'de bütünlüğün sağlanmasını isterken diğer yandan Arap dünyasında yaşanan ayrılığın üzerinde duruyorlar. İkinci nokta kimi Mağrip ülkelerinin Doha ve Kuveyt'te düzenlenen zirvelere yönelik tepkilerinden de anlaşılabilir. Fas Kralı VI. Muhammed gibi kimi liderler söz konusu zirveye katılmamışlardı ve zirvelerin Arap dünyasındaki ayrılığı derinleştirmekten öteye gidemeyeceğini savunmuşlardı. Ancak, Cezayir Cumhurbaşkanı Abdülaziz Bouteflika gibi zirve yanlıları ise katılımlarıyla birlik ve beraberliğin sağlanacağını kaydetmişlerdi.

Mağrip ülkelerinin Arap birliğine çağrıda bulunmaları ve farklı tutumlardan şikâyet etmelerine rağmen kendi aralarında birlik oluşturamamaları dikkat çekicidir. Cezayir, Fas, Libya, Tunus ve Moritanya'nın İsrail'in Gazze saldırısına yönelik politikaları kamuoyunun desteğini alma ve siyasal İslamcılara karşı meşruluk kazanma amacı çerçevesinde belirlendi. Hükümetler, saldırıları protesto etmek için gösteriler düzenlemesini yasaklarken İslamcı örgütlerin etkinliğinin artmasından çekiniyorlardı. Öte yandan İslamcı hareketler de saldırıyı kullanarak rejimleri eleştirmişlerdi.

Libya lideri Muammer Kaddafi ise saldırılara sert tepki vermeye devam etti. Kaddafi, 2000li yıllarda vurgulamaya başladığı Filistin'de tek devletli çözümü savunmaya devam etti. Arap Mağrip Birliği dönem başkanı olan Libya, söz konusu ülkelerin Gazze'de yaşananları protesto amacıyla Akdeniz Birliği'nden çekilebileceğini söyledi.

[Başa Dön](#)

EKONOMİ

KENYA'DA GIDA KRİZİ

9 Ocak'ta Kenya Devlet Başkanı Mwai Kibaki, ülkesinin gıda krizi ile karşı karşıya olduğunu ilan etti ve uluslararası kesimden 400 milyon dolardan fazla acil yardım talebinde bulundu. Nüfusun yaklaşık üçte biri olan 10 milyon vatandaşının açlık tehdidiyle karşı karşıya olduğunu belirten Kibaki, krizi ulusal felaket olarak nitelendirdi. Gıda krizinin altında kuraklığın, yetersiz hasatın ve binlerce çiftçinin ekim yapmamasının yattığı ifade ediliyor. Aralık 2007 devlet başkanlığı ve parlamento seçimlerden sonra yaşanan şiddet olayları yüzünden 150.000 kişi ölmüş ve çoğunluğu çiftçi olan en az 300.000 kişi yerlerinden edilmiş; böylelikle topraklarına dönüp ekim yapamamışlardı.

[Başa Dön](#)

"HERKES İÇİN GIDA GÜVENLİĞİ TOPLANTISI" İSPANYA'DA DÜZENLENDİ

26-27 Ocak tarihlerinde İspanya'nın başkenti Madrid'de "Herkes İçin Gıda Güvenliği Toplantısı" düzenlendi. BM Tarım ve Gıda Örgütü, gıda sorununun 33 ülkede kritik aşamada olduğunu belirtirken sorundan en fazla Afrika'nın güneyinin etkilendiğini ifade etti. Kıtanın güneyinde her üç kişiden birinin "kronik açlıkla" mücadele ettiği kaydedildi. Hindistan, Pakistan, Çin, Endonezya ve Bangladeş'in yanı sıra Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin ve Etiyopya'nın dünyada en ciddi beslenme sorunu yaşayan ülkelerden olduğu açıklandı.

[Başa Dön](#)

İNSAN HAKLARI

LUBANGA ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NDE YARGILANIYOR

26 Ocak'ta Uluslararası Ceza Mahkemesi, Kongo Vatandaşlar Birliği eski lideri Thomas Lubanga'nın yargılanmasına başladı. Savaş suçu işlemek ve Hema ile Lendus etnik grupları arasında 1998-2003 yılları arasında meydana gelen iç savaşta 15 yaşın altındaki yüzlerce çocuğu savaştırmak ile suçlanan Hema etnik grubuna mensup Lubanga'nın Lendus etnik kesimini öldürmek için çocukları kullandığı ifade ediliyor. BM rakamlarına göre 30.000'den fazla çocuk söz konusu dönemde Lubanga tarafından savaşçı olarak kullanılmış. Lubanga davası, 2002'de kurulan UCM'nin ilk savaş suçu davası.

UCM, 13 Ocak'ta da isyancı örgüt Kongo Kurtuluş Hareketi'nin eski lideri Jean-Pierre Bemba'yı savaş suçu ve insanlığa karşı suç işlemekle suçladı. Hareket, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin eski devlet başkanı Laurent Desire Kabila'yı devirmeyi amaçlıyordu. Bemba, iç savaş sonrası kurulan geçici hükümette devlet başkanlığı yardımcılığı görevini yürütmüştü. Ülkede, 1998-2006 yıllar arasında iç savaş yaşanmıştı.

[Başa Dön](#)

GÜNEY AFRİKA'DA IRKÇILIK (APERTHEİD) İLE MÜCADELENİN ÖNDE GELEN İSİMLERİNDEN HELEN SUZMAN HAYATINI KAYBETTİ

Güney Afrika'da tüm yaşamını toplumsal ve ırksal ayrımcılığa karşı savaşa adanmış 91 yaşındaki Helen Suzman 1 Ocak 2009'da Johannesburg'daki evinde hayatını kaybetti. Ulusal partiye yönelik sert eleştirileriyle öne çıkan Helen Suzman, son 13 yıldır parlamentoda görev almaktaydı. Nelson Mandela Vakfı Suzman'ın ölümüyle ilgili açıklamasında, "Güney Afrika'nın büyük bir yurttaşını, ırkçılığa karşı korkusuz bir savaşçıyı yitirdiği" ifade edildi.

Yahudi bir göçmen ailenin kızı olan Suzman, Güney Afrika'daki ırkçılığa karşı savaşan en ünlü beyaz olarak tanınmıştı. Nobel Barış Ödülüne iki defa aday gösterilen Suzman, dünyanın birçok ülkesindeki insan hakları kuruluşlarından övgüler toplamıştı. Güney Afrika'nın efsane lideri Nelson Mandela'yla yakın arkadaş olan Suzman, Mandela'nın bu ülkenin ilk siyahi devlet başkanı seçilmesinin ardından 1996'da yeni anayasayı imzalarken yanında bulunuyordu. 1953 yılında Güney Afrika meclisine seçilen Suzman, 1989 yılında emekli oluncaya kadar milletvekilliğini sürdürdü.

[Başa Dön](#)

TÜRKİYE-AFRİKA İLİŞKİLERİ

CİBUTİ DEVLET BAŞKANI İSMAIL ÖMER GUELLEH ANKARA'YI ZİYARET ETTİ

Cubiti Cumhurbaşkanı İsmail Ömer Guelleh Türkiye'ye resmî bir ziyarette bulundu ve 16 Ocak'ta Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile görüştü. Böylelikle iki ülke ilk defa cumhurbaşkanları düzeyinde bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Gül, Türkiye'nin Afrika'ya açılım politikaları çerçevesinde kıta ülkeleri ile ilişkilerini geliştirmeye önem ve öncelik verdiğini belirtti. Ziyaretin iki ülke ilişkileri için dönüm noktası olduğunu ifade eden Gül, ilişkilerin gelişmesine ve işbirliğinin artmasına yönelik fırsatlar açacağını da söyledi. Cibuti Cumhurbaşkanı Guelleh ise, Türkiye'yi ülkesine yatırım yapmaya çağırarak ülkesinin büyük ve küçük sanayi yatırımları ve faaliyetleri için önemli potansiyele sahip olduğunu söyledi. Deri ve ilaç gibi birçok alanda Cibuti'nin bölgedeki konumunun kullanılarak ihracatta önemli adımların

atılabileceğini kaydetti. Türkiye-Afrika ilişkilerinin giderek geliştiğinin altını çizen konuk Cumhurbaşkanı, geçen Ağustos'ta İstanbul'da gerçekleşen Türkiye- Afrika Birliği İşbirliği Zirvesi'ni örnek olarak gösterdi. İkili görüşmede Somali açıklarındaki korsan faaliyetleri de ele alındı. Güç, kaçırılan Türk gemileri ile Cibuti'nin yakından ilgilenmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve bu alanda yürütülen uluslararası mücadelenin desteklendiğini belirtti. İki ülke arasında çevre ve eğitim alanlarında iki protokol imzalandı. Türkiye ve Cibuti arasında dış ticaret hacmi 38 milyon dolardır. Türkiye Cibuti'ye demir-çelik, hububat ve elektrikli makineler satmaktadır.

[Başa Dön](#)

TBMM BAŞKANI KÖKSAL TOPTAN CEZAYİR'İ ZİYARET ETTİ

TBMM Başkanı Köksal Toptan Cezayir Ulusal Halk Meclisi Başkanı Abdülaziz Ziari'nin davetlisi olarak Cezayir'e gitti. 11 Ocak'ta Cumhurbaşkanı Abdülaziz Bouteflika, Başbakan Ahmed Ouyahia, Senato niteliğindeki Millet Konseyi Başkanı Abdülkadir Bensalah ile bir araya gelen Toptan, Bouteflika ile görüşmesinden sonra iki ülkenin bölgesel ve uluslararası konularda ortak görüşe sahip olduğunu ve ilişkilerin "mükemmel" düzeyde olduğunu söyledi.

Toptan, Cezayir Ulusal Halk Meclisi Başkanı Abdülaziz Ziari ile de görüştü. Türkiye ve Cezayir arasındaki ticaret hacminin 4 milyar dolara çıktığı belirtilerek iki ülke ilişkilerinin geliştiğinin altı çizildi. Ayrıca, Toptan yaptığı görüşmelerde iki ülke arasında serbest ticaret anlaşmasının çok kolaylıkla imzalanabileceğinde ortak görüş sağlandığını ifade etti.

[Başa Dön](#)

TBMM DOSTLUK GRUBU TUNUS'U ZİYARET ETTİ

Türkiye-Tunus Parlamentolararası Dostluk Grubu Tunus'ta temaslarda bulundu. 19 Ocak'ta yapılan açıklamada ikili ilişkilerin ve işbirliğinin geliştiğinin altı çizilirken; Filistin sorununda ve Akdeniz'de güvenliğin sağlanmasında iki ülkenin ortak görüşlere sahip olduğu da ifade edildi. Görüşmeler sırasında özellikle sanayi, ticaret, yatırım, ulaşım, sağlık, şehir planlama ve kültür alanlarındaki ilişkiler ele alındı.

[Başa Dön](#)

SOMALİ'DE KAÇIRILAN TÜRK GEMİSİ KURTARILDI

Somalili korsanlar tarafından 29 Ekim'de Aden Körfezi'nde kaçırılan Yasa Neslihan adlı Türk gemisi istenen fidyenin ödenmesi sonucunda 7 Ocak'ta serbest bırakıldı. 20 mürettebatlı gemi Kanada'dan Çin'e 77.000 ton demir taşımakta idi. Somalili korsanların elinde bir Türk gemisi daha bulunuyor.

3-4 aydır dünya gündemini meşgul eden korsancılık faaliyetleri, Ocak 2009'da da devam etti. Korsan saldırıları, uluslararası çözümün yanında Somali'de istikrarın sağlanmasının da kilit öneme sahip olduğunu gösterdi. Şu anda korsanların 10 gemiyi rehin tuttuğu ifade ediliyor. Uluslararası mücadele alanında ise 10 Ocak'ta yeni bir uluslararası gücün oluşturulduğu ve komutanın Amerikan amiralinde olacağı belirtildi. En az yirmi ülkenin katılacağı tahmin edilen kuvvetin Ocak sonu göreve başlayacağı düşünülüyor.

[Başa Dön](#)

THY, BİNGAZİ SEFERLERİNE BAŞLAMAYA HAZIRLANIYOR

Türk Hava Yolları, Libya'nın ikinci büyük şehri Bingazi'ye uçuş ağına alacak. 26 Ocak'ta yapılan açıklamada 2009 yılı içinde İstanbul-Bingazi-İstanbul seferlerinin başlayacağı belirtildi.

[Başa Dön](#)

SAĞLIK

KOLERA ZİMBABVE'NİN KIRSAL BÖLGELERİNE DOĞRU İLERLİYOR

Zimbabve'de kolera salgını kentlerden kırsal alanlara doğru yayılıyor. Tıbbi yardım kuruluşları kentsel bölge vakaları azalırken, felaketin uzak bölgelere yayıldığını belirtmektedir. BM, ölüm oranlarında yükselen bir artış olduğunu vurgularken, Dünya Sağlık Örgütü Zimbabve'deki ölümlerin 3000'e yaklaştığını açıkladı. Yağışlı hava enfeksiyonun yayılmasını olumsuz yönde etkiliyor. Yardım ekipleri, su kaynaklarına karşı halkı uyarıyor. Kolera kurbanlarının cenazelerinin dezenfekte edilmemesi, yakınları tarafından ölü bedenlerle dikkatsizce temasta bulunulması, sağlık altyapısının ve ulaşım olanaklarının yetersizliği basitçe tedavi edilebilir bir hastalıktan ölümlerin artmasına sebep oluyor.

Dünya Sağlık Örgütü salgının başladığı Ağustos ayından itibaren 56123 vaka tespiti yaptı. Harare gibi pek çok şehirde, vakaların azaldığı gözlenmekle birlikte, kolera salgını Zimbabve'nin sağlık, su ve sağlık koruma sisteminin yıkımını körükledi. Devlet başkanı Robert Mugabe ülkenin içinde bulunduğu durumu ulusal ölçekte mücadele edilmesi gereken olağanüstü bir durum olarak niteledi.

[Başa Dön](#)

MOZAMBİK: ALBINOLAR DERNEKLERİNİ KURUYORLAR

Mozambikli albinolar, 22 Ocak Perşembe günü Sağlık Bakanı Ivo Garrido ile albino haklarını savunacak dernek için tasarı statüsünü tartışmak üzere başkent Maputo'da bir araya geldiler. Toplantıda albino

vatandaşlar ile bir ay içinde ikinci kez bir araya gelen Garrido her yaştan 150 albino ile tanıştırdı. Haklarımızı Savunma Derneği [Association in Defence of Our Rights (ADODS)] olarak adlandırılan derneğin kuruluş esasları tartışıldı.

Albinolar, Voodoo büyücülerinin hedefi haline gelmiş durumda. Büyücülerin iksirlerinde kullanmak üzere organlarını kullanmaları, Albino hastalarının yaşamlarını korku içinde sürdürmelerine sebep oluyor. Geçtiğimiz sene Tanzanya ve Burundi de Voodoo büyücülerini tarafından parçalanan cesetlere rastlanmıştı.

[Başa Dön](#)

SPOR

İLK AFRİKA RALLİSİ DÜZENLENDİ

İlk defa düzenlenen Afrika Rallisi 11 Ocak'ta tamamlandı. 26 Aralık'ta Marsilya'da başlayan Ralli, Fas ve Moritanya'dan geçtikten sonra Senegal'in Dakar kentinde bitti. Paris-Dakar 2008 Rallisi'nin Dakar ayağı Moritanya'daki terör saldırısı nedeniyle iptal edilmiş; Paris-Dakar Rallisi yerine Paris-Güney Amerika Rallisi yapılmıştı. Fas ve Senegal rallinin iptalinin özellikle turizmi olumsuz yönde etkileyeceği gerekçesiyle Afrika Rallisi'nin yapılmasını istemişti. Katılımın düşük olduğu Afrika Rallisi'nde 12 araba, 8 motosiklet ve 4 kamyon yarıştı. Bir sonraki ralli 2009 sonunda başlayacak.

[Başa Dön](#)

BARCELONA VE REAL MADRID TAKIMLARI FAS'TA FUTBOL OKULLARI AÇTI

16 Ocak'ta İspanya'nın ünlü futbol takımları Barcelona ve Real Madrid Fas'ta futbol okulları açtılar. Okulların açılmasıyla düşük gelirli kesimden gelen çocukların sosyalleşmesi ve topluma kazandırılması hedefleniyor.

[Başa Dön](#)

YORUM

GAZZE MİSİR KUŞATMASI ALTINDA!

2008'in sonunda başlayan İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırısı dünya kamuoyunun gündemine oturdu. İsrail'in orantısız güç kullanımı ve sivil ölümlerinin gün geçtikçe artmasıyla da gündemdeki sıcaklığını kaybetmedi. ABD ve AB açıkça İsrail'i desteklerken, meselenin İsrail'in HAMAS'a karşı

kendini savunma hakkı meselesi olduğuna da vurgu yaptılar. Orta Doğu devletleri de “sükût ikrardan gelir” lafzına uygun olarak Filistinlilerin durumuna yönelik somut bir adım atamadılar. Gazze'nin tek çıkışı olan Mısır ise 1970'lerden itibaren başlattığı İsrail'le ve ABD'yle uzlaşma politikasına bağlı kalarak, Gazze'de sıkışık kalan Filistinlilerin yardımına koşmak yerine Refah sınır kapısındaki önlemleri arttırma yoluna gitti.

Saldırının ilk iki haftası içerisinde insani ve tıbbi yardımların tek giriş noktası olabilecek Refah kapısı açılmakla birlikte - HAMAS'a silah sevkiyatının yapılabileceği tek yer olduğu dile getirilen Gazze ile İsrail arasındaki tünellerin sorun yaratacağı endişesiyle- Mısır 17 Ocak 2009'da Refah sınır kapısındaki kontrolleri sıkılaştırdı. Kendine yeterli bir ekonomisi olmayan ve üstüne üstlük İsrail saldırısı nedeniyle elektrik sıkıntısının yaşandığı bu durumda gıda yardımlarının girişi engellenirken, sadece tıbbi mal taşıyan kamyonların sınırdan geçirilmesine izin verildi. Dolayısıyla Gazze sadece İsrail'in değil, Mısır'ın da kuşatması altında.

İsrail'in kuruluşundan 1973 Arap-İsrail Savaşı'na dek olan dönemde Filistin sorunu Mısır ve özellikle Nasır olmaksızın değerlendirilemez. 1955'te artık Mısır'da iktidarını sağlamlaştıran Nasır, bölgedeki gelişmelere paralel olarak Filistin davasının en önemli savunucusu haline gelmişti. Batı'dan ve Doğu'dan farklı bir politika izleme amacını taşıyan Üçüncü Dünya devletlerinin ve özellikle de Nasır çizgisindeki Arap ülkelerinin İsrail'e yönelik tepkilerinin sözcülüğünü de Nasır yapıyordu. 1960'lar boyunca Pan-Arap ve Pan-Afrikan bir politika izleyen Nasır döneminden farklı olarak, Nasır'ın ölümüyle yerine geçen Enver Sedat Batı'yla uzlaşmacı bir çizgiye yöneldi. İsrail'le 1979'da yaptığı anlaşmayla, 1967'de İsrail'in işgal ettiği Sina Yarımadası'nı geri aldı ve İsrail'le olan sorunlarını halletti. Bugün Mısır lideri Hüsün Mübarek de Sedat'ın çizgisine paralel bir yol takip etmektedir. Bugün Mısır'ın İsrail'e ve Filistinlilere yönelik politikası da bu sürecin izlerini taşımaktadır.

Mübarek 2005 yılında İsrail'le bir anlaşma imzalayarak Refah sınır kapısının olası bir çatışma halinde İsrail lehine kullanmayacağı teyit etti. Bununla birlikte 2006'daki Filistin seçimlerinde HAMAS'ın FATAH'tan daha fazla sandalye elde etmesine bağlı olarak gelişen süreçte, Mübarek HAMAS'ın Filistin'de hükümeti oluşturmasından rahatsız olduğunu dile getirdi. Mısır Hamas'ın Gazze'de kontrolü ele geçirmesi üzerine, büyükelçiliğini Gazze'den Ramallah'a taşıdı. Dolayısıyla Mübarek açık olarak HAMAS karşıtı bir politika izlediğini ortaya koyuyordu. Gazze'ye yönelik İsrail saldırılarının başlamasıyla Refah sınır kapısından Filistinlilerin geçişlerinin engellenmesini protesto eden Müslüman Kardeşler'in düzenlediği eylemler sonucunda, Müslüman Kardeşler üyelerinin bir kısmı gözaltına alındı. Mısır'ın İsrail'in Gazze saldırısıyla daha da netleşen İsrail'i yabancılaştırmama politikasının hem uluslararası alandan hem de Mısır'ın kendi iç siyasetinden kaynaklanan nedenleri bulunmaktadır. İlk olarak, Mısır'da 1970'lerle birlikte hem uluslararası kapitalizme eklenme süreci başlamıştı hem de İsrail'le barış yapılmıştı. Bugün itibarıyla de Mısır dünyada ABD'den yardım alan ülkeler sıralamasında ilk üçte yer alıyor. İkinci olarak, HAMAS 1987'de Gazze'de Müslüman Kardeşler'in bir kolu olarak kurulmuştu. Mısır siyasetinde gün geçtikçe etkisi artan ve Mübarek yönetimine karşı en etkili muhalefeti icra eden Müslüman Kardeşler'in ve HAMAS'ın olası birleşmesi Mısır'ı endişelendirmektedir. Dolayısıyla Mısır bir yandan HAMAS'a yardım ettikleri gerekçesiyle Müslüman Kardeşler üyelerini tutuklamaya yönelirken bir yandan da Gazze'den tedavi için Mısır hastanelerine getirilen Filistinlileri de sorgulamayı ve Filistinlilerin HAMAS'la olan bağlantılarını soruşturmayı da

ihmal etmemektedir. Bu nedenlere bağlı olarak Mısır Refah sınır kapısını sıkı bir denetime tabi tutarak neredeyse İsrail saldırısına ortaklık ediyor. Gazze'nin tek çıkış kapısı olan Refah'ın kapalı tutulması Filistinlilerin tecrit edilmişliğini arttırırken İsrail ile Mısır'ın nasıl bir işbirliği içinde olduklarını da gözler önüne seriyor.

Nasır'ın iddialı politikasıyla bir dönem Üçüncü Dünya'nın liderliğine soyunan Mısır, Hüsnü Mübarek'in politikalarıyla giderek Afrika ve Asya halkları nezdinde prestij kaybetmeye devam ediyor.

Özge Özkoç, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Araştırma Görevlisi

[Başa Dön](#)

HAZIRLAYANLAR

Editör: Prof. Dr. MELEK FIRAT

CEREN GÜRSELER

GÜLİSTAN ALPASLAN

GÖRKEM TANRIVERDİ